UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifideliu[m]

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De decimo articulo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

Visual Library

ſtra planum eſt ꝙ ꝓcedit ab eo. Item ſci/
endum ꝙ ſpūſſanctus ab omnibꝫ eſt de
ſiderandus. Quia per ipm viuificamur
Joannis. 6. Spūs eſt qui viuificat. nā
qui caret ſpūſancto: mortuus eſt. nā ſic
ſpūs rationalis neceſſarius eſt corpori
vt illud viuificet. Si enim auferat ſpi/
ritus in puluerem reuertitur Eodē mō
ſpūſſanctus ſe habet ad animam. Un
de ps̄. Auferes ſpm̄ eoꝝ ꝛ deficient Itē
neceſſarius eſt nobis ſpūſſanctus. quia
niſi ꝑ euȝ a malo liberamur: ꝛ bonū ope
ramur. Unde Aug⁹. in libro ꝺ gratia.
Deſiderate auxiliū gratie qua ſola oēs
liberamur a malo. ſine qua nullū ꝓrſus
ſiue cogitando ſiue volendo ꝛ amando ſi
ue agendo facim⁹ bonū.

¶ De decimo articulo.

Anctā eccl'iaȝ catholicā Hūc ar
S ticulū deſcripſit btūs ſymō q̄ di
ct⁹ ē chanane⁹ frat̄ Jacobi mi/
noris ꝛ ꝯſanguine⁹ ſaluatoris. Sciēdū
ꝙ ille articul⁹ ſic intelligit̄. i. credo in ſpi·
ritum ſanctum eccleſiam catholicaȝ ſan/
ctificantem. Item ſciēdū ꝙ eccl'ia. i. con
gregatio fideliū ꝛ q̄libet hō i grā exiſtēs
eſt mēbꝝ eccl'ie ꝛ xp̄s eſt caput. Unde
Epheſi. 5 Uir eſt caput mulierꝫ ſic xp̄s
eſt caput eccl'ie. Et illi⁹ corporis anima
eſt ſpūſſanctus. quia ſpūs eſt qui viuifi/
cat. Item ſciendum ꝙ fides catholica ē
vna quod patet ex hoc. quia om̄es chri
ani precedentes ꝛ ſequentes vnam ha/
buerūt ꝛ habebunt fidem. Ut dicit̄ li.
iij. ſententiaꝝ. diſtin. 25. Nam p̄cedētes
chriſtiani illa credebant futura que nos
credim⁹ preterita. vtputa ipi credebant
explicite vl' iplicite filiū dei naſcituꝝ paſ/
ſuꝝ morituꝝ reſurrecturꝝ. celū aſcēſuruȝ.
hec oīa credim⁹ iā facta ſcȝ filiū dei icar/
natū. paſſum. ꝛc̄. Bern̄. Multi an̄ ſal/
uatoris aduētū deū oiporterē timētes et
diligētes ſue ſalutꝫ gratiſſimū ꝓmiſſorē
credētes i ꝓmiſſione fidelē: ſperātes cer
tiſſimum redemptorem. in hac fide ꝛ ex
pectatione ſaluati ſunt. licet quando ꝛ q̄
li ꝛ quo ordine ſalus repromiſſa fuerit
ignorarent. Igitur eccleſia dicit̄ vna ex
tra quam nullus ſaluatur: ꝛ intra quam
nullus damnatur: Hoc figuratū ē i ar/
cha noe in qua omnes qui fuerunt ſal/
uabantur: ꝛ omnes qui extra eā fuerunt
ſubmergebantur. Igitur periculoſum
eſt valde extra eccl'iam eſſe. Preſcindit̄
aūt quis ab eccl'ia tripl'r. Primo ꝓpter
q̄ꝺcunq̄ pcc̄m mortale. qꝛ licet peccato
res ſint de eccl'ia quantum ad numeruȝ
propter chriſtianitatis ſignaculum ꝛ ca
racterem: quem in baptiſmo conſecuti
ſunt: tamen non ſunt viui q̄ntum ad me
ritum. Scḋo ꝓpt̄ hereſim. Tertio ꝓpt̄
excōmunicatiōem. Qui in aliq̄ p̄dictoꝝ
ſcient̄ mortu⁹ eſſet nō eſſet cū fidelibꝫ ſe/
peliend⁹. nec eſſet ꝓ eo orādū nec aliqꝺ
ſacrificium offerendum. ¶ Scḋo eccle
ſia dicitur ſancta. Hoc dicitur ad diffe/
rētiā eccleſie malignātiū q̄ nō ē ſctā: ſꝫ ꝑ/
uerſa. ps̄. Odiui eccl'iaȝ malignātium.
Sed eccl'ia catholica eſt ſancta ꝛ pura
que quidem ſanctitas attendit̄ ad ſimi
litudinē eccl'ie materialis que cū ꝯſecrat̄
lauat̄ ꝛ iungit̄. Sic fideles loti ſunt ī vir
tute illius aque que exiuit de latere ipſi/
us chriſti. cuius virtute ſcȝ paſſionis xp̄i
baptiſmus ꝛ alia ſacramenta virtutem
habent. Item fideles xp̄i vngunt̄ vncti
one ſpūali. hec aūt vnctio eſt ſpūſſancti
gratia. Simile eſt de hoīe: ſicut de ae/
re. in die em̄ ſꝑ eſt claritas niſi ſuperueni
at nebula: ſic in anima hominis ſemper
eſt gratia ſpūſſancti: niſi ipſam expellat
ꝑ immūdiciā peccati. Dedignat̄ ei ſpiri
tuſſanctus cū immundicia habitare iu/
xta illud. Que communicatio lucꝫ ad te
nebras. Et dicitur ſancta. qꝛ de⁹ eaȝ in
habitat. ps̄. Dn̄e domū tuaȝ decet ſan/
ctitudo. Apl's. i. Cor. iij. Neſcitis quia
templum dei eſtis. Luc. Templū dei i
ter vos eſt ¶ Tertio ꝺꝛ catholica. i. vni
uerſalis. Primo q̄ntū ad locū. qꝛ ꝑ totū
mundū predicat̄. Roman. i. Fides vr̄a
annunciat̄ in vniuerſa t̄ra. ps̄. In oēm

terrā exiuit ſonus eoꝝ. Secūdo q̄ntuꝫ
ad ſexum. q꞉ nullus abijcit̃ ſiue ſit iuue
nis ſiue ſenex. ſiue maſculus. ſiue femīa
Tertio quātū ad tp̄s. quia oēs fideles
qui fuerūt a p̄ncipio abel iuſti ⁊ qui vſq꞉
ad finem mūdi erūt: hos continet eccl'ia
⁊ durabit ipa etiam vſq꞉ ad finē mundi
Quia regnū eccleſie eſt firmiſſimum. ex
quo nō eſt ſubuerſum ꝑ tyrannos. ſ. ne
ronem. dyoclecianū. arrium. iulianum
qui fortiſſime impugnauerūt eccleſiam.
⁊ conati ſunt eam exterminare Sꝫ q̄nto
plꝰ illos fideles martyrizauer̃t: tāto plꝰ
multiplicati ſunt. ſicut filij iſrl' a pharao
ne oppreſſi plus fuerunt multiplicati:
Exo. i. Immo nec antichriſtꝰ p̄ualebit
adūſus eā. ſ. eā ex toto ext̃minādo Vñ
mat. xxviij Ecce ego vobiſcuꝫ ſum vſq꞉
ad conſummatōem ſeculi. ſed poſt con/
ſummationem tunc remanebit in celo.
Sed iam eccleſia ſancta diuiſa eſt ī tres
Vna eſt in mūdo. alia ī purgatorio. ter
cia in celo. ⁊ hoc deſignatur in diuiſione
hoſtie que in tres parteſ diuidit̃ ī miſſis
ſacerdotum.

Ɑ De vndecimo articulo. T

Sanctoꝝ communionem remiſ/
ſionem peccatoꝝ. Hunc articu/
lum ſ̃m Henricū de ſirma. poſu
it Iudas tadeus frater ſymonis ⁊ iaco
bi. Pro quo ſciendum ꝙ ſanctoꝝ com/
munio eſt bonoꝝ ſp̄ualiū ꝑ ſanctos acq̄/
ſitoꝝ cōgregatio. Vnde int̃ alia q̄ ſunt
nobis credenda etiā ſpecialit̃ eſt creden
da cōmunicatio ſctōꝝ in eccl'ia. Nā oēs
peccatores exiſtentes ſine peccato mor/
tali participes ſūt omniū bonoꝝ q̄ fiunt
in eccleſia per quodlibet mēbrum eccl'ie
Sicut ſi candela accendat̃ ꝓ aliquo ſpe
cialiter: omnes qui cū illo ſunt beneficiū
candele percipiunt: niſi in viſu impediā/
tur: ſcilicet obſtaculo peccati mortal' qđ
obtenebrat intellectum ⁊ inficit affectū.
Iuxta illđ pſal. Participem me fac de/
us omnium timentium te. Ratio autēꝫ
quare communia ſunt bona eccleſie eſt
charitas ⁊ vnitas fideliū. quia charitas
nō querit que ſua ſunt. ſed quod vtile ē
et bonum multis Ideo ipa eſt diſtribu
trix bonoꝝ que fiunt in eccl'ia. Qꝫ bonū
eccl'ie in ſingula membra corpis chriſti
miſtici diſtribuat̃ poteſt declarari ꝑ tria
exempla. Primum eſt in homine: cuꝫ ci
bus fuerit bene digeſtus dirigit̃ ad ſin/
gula membra ſana. Secūduꝫ exemplū
eſt in arbore in qua humor ꝑ radicē at/
tractus diuidit̃ ꝑ ſingulos eius ramos
ſaltem nō aridos. Tertium exemplum
eſt in fonte emanāte q̄ diuiditur in mul
tos riuulos nō obſtructos. Qñ aūt ab
homine aliqđ membrū vl' ab arbore ali
q̄s ramus amputatur: ad illū nō mitti/
tur nutrimentū. ſic quādo ab eccl'ia ali/
quis p̄ſcinditur ꝑ hereſim aut inobediē/
tiam aut excommunicationem ſeu cha/
ritatis amiſſionem. tūc priuatur ſancto/
rū cōmunione ⁊ bonoꝝ eccl'ie participa/
tōe. Et hoc q̄libet chriſtianoꝝ debꝫ ab
horrere ⁊ fugere. quia ſic abſciſus eſt in
ſtatu damnatōis ⁊ oīm bonorū eccl'ie p̄
uatus. Sūt aūt tria p̄ſidia inter alia q̄
a ſanctorum cōmunione proueniūt. ſcꝫ
indulgentia prelatorum. preces ſancto/
rum. ⁊ ſuffragia fidelium mortuorum.
Vnde eſt ſciendū ꝙ indulgentie veniūt
de thezauro eccl'ie ⁊ ſanctorum commu
nione. Hūc thezaurum habent diſpē/
re p̄lati eccleſie plus ⁊ minus huic ⁊ iſti
dando ſ̃m cauſam rōnabilem Quattu
or tamē req̄runt̃ ad hoc ꝙ indulgentie
valeant ſ̃m Tho. ſup. iiij. diſt. xx. Duo
ex ꝑte dantis. ⁊ duo ex ꝑte ſuſcipientis.
Ex ꝑte dātis req̄ritur auctoritas ⁊ cau/
ſa rōnabilis. ſcꝫ vtilitas eccleſiaſtica Ex
ꝑte ſuſcipiētis etiam duo. ſ. vt ſit contri/
tus ⁊ ꝯfeſſus ⁊ faciat illud ꝓ quo indul
gentia eſt data Ɑ Quo ad ſcđam partē
articuli. ſ. remiſſionē pctōꝝ eſt tenēdū ꝙ
oē pctīn ſiue ſit actuale ſiue originale in
eccl'ia p̄t remediari ⁊ mederi. Nā ꝑ bap
tiſmū tollit̃ oē pctīn in baptiſato nō ficte
accedēte. ſiue h̄ q̄ rite baptiſat̃ ſit adultꝰ